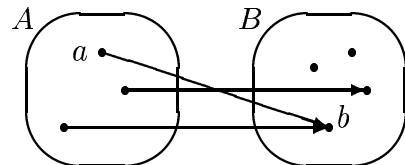

(F9, må 13 feb 2006)

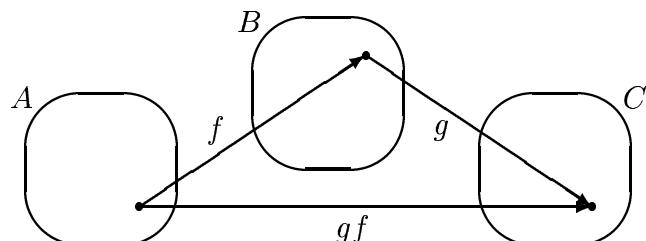
Funktioner, avbildningar

$$f : A \rightarrow B, \quad b = f(a)$$

Sammansättning av funktioner

$$f : A \rightarrow B, \quad g : B \rightarrow C \quad \text{ger } gf : A \rightarrow C$$

$f : A \rightarrow B$ är en

surktion om $b = f(a)$ har **minst en** lösning $a \in A$ för alla $b \in B$

injektion om $b = f(a)$ har **högst en** lösning $a \in A$ för alla $b \in B$

bijektion om $b = f(a)$ har **exakt en** lösning $a \in A$ för alla $b \in B$

Sats: Sammansättning av två α jektioner ger en α jektion ($\alpha = sur, in, bi$).

$g : B \rightarrow A$ är **inversen** f^{-1} till $f : A \rightarrow B$ om $fg = id_B, gf = id_A$

Sats: $f : A \rightarrow B$ är inverterbar omm f är en bijektion

f^{-1} är då också en bijektion.

Om A, B är ändliga mängder, $|A| = m, |B| = n$:

Sats: Antalet funktioner $f : A \rightarrow B$

= antalet element i $B^m = B \times B \times \dots \times B$ (m st)

= antalet ord av längd m med alfabet B

= antalet **ordnade val med upprepning** av m st ur B

$$= n^m = |B|^{|A|}$$

Sats: Antalet injektioner $f : A \rightarrow B$

= antalet ord av längd m med alfabet B utan upprepning

= antalet **ordnade val utan upprepning** av m st ur B

$$= n(n-1)\dots(n-m+1) = n!/(n-m)!$$

Sats: Antalet surktioner $f : A \rightarrow B = \sum_{k=0}^n (-1)^k \binom{n}{n-k} (n-k)^m$

Postfacksprincipen: Om $|A| = m, |B| = n, m > n$, finns **ingen injektion** $A \rightarrow B$

”Om $m > n$ och m saker läggs i n lådor, får minst en låda minst två saker.”